

УДК 613 : 378.4 : 613.86 + 159.91

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ГІГІЄНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ВИРІШЕННЯ: ПСИХОГІГІЄНІЧНІ І ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

І.В.Сергета, С.Ю.Макаров, О.Ю.Панчук, О.І.Макарова

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

hygiene@vnmu.edu.vn

Процеси реформування вищої освіти, які відбуваються в теперішній час, передбачають здійснення фізіолого-гігієнічної регламентації цілого ряду пріоритетних індивідуально-орієнтованих підходів до організації навчального процесу у вищих навчальних закладах, забезпечення успішного засвоєння студентами теоретичних знань і практичних умінь, оптимізацію професійної підготовки, удосконалення організації навчальної та позанавчальної діяльності тощо. Ураховуючи наведене, метою дослідження було визначення актуальних проблем сучасної університетської гігієни, що підлягають першочерговому вирішенню, розгляд їх психогігієнічних та психофізіологічних аспектів та розроблення наукових основ університетської гігієни.

Наукові дослідження проводилися на базі Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова на підставі використання сучасних гігієнічних, медико-соціологічних, психофізіологічних, психодіагностичних, епідеміологічних методів та методів багатовимірного статистичного аналізу і прогностичної оцінки.

Отримані дані дозволили здійснити фізіолого-гігієнічну оцінку умов перебування і організації добової діяльності дівчат і юнаків, які навчаються, рівня професійно-значущої навчальної адаптації та стану здоров'я студентської молоді, провести поглиблену професіографічну оцінку різновидів стоматологічного фаху та обґрунтувати з наукових позицій психофізіограми і психограми професійної діяльності з урахуванням особливостей основних стоматологічних спеціальностей, виявити індивідуально-значущі фактори ризику розвитку можливих відхилень з боку процесів професійного становлення, розробити методику комплексної оцінки особливостей перебігу професійної адаптації та

формування високої професійної придатності студентів, які здобувають стоматологічний фах у закладах вищої медичної освіти, обґрунтувати провідні напрямки використання засобів психофізіологічної реабілітації і заходів психогігієнічної корекції відхилень, які мають місце у структурі провідних характеристик психофізіологічного стану та особистісних особливостей студентської молоді, а також визначити найбільш ефективні шляхи формування превентивного освітнього середовища в умовах використання сучасних здоров'язберігаючих технологій.

Крім того, в ході проведених досліджень здійснений поглиблений психофізіологічний аналіз закономірностей формування властивостей темпераменту і тривожності, агресивних особистісних проявів, механізмів психологічного захисту, а також цілого ряду інших провідних особливостей особистості студентів, які навчаються в закладах вищої медичної освіти, в умовах передекзаменаційного та екзаменаційного стресу, який є одним із найбільш потужних факторів, що зумовлюють психологічне напруження у студентів, оскільки являє собою своєрідну критичну ситуацією, результат якої може справляти безпосередній вплив на становище студента у навчальному закладі та на його подальший життєвий шлях, встановлені інформативні психофізіологічні критерії оцінки ступеня ефективності розумової діяльності сучасних студентів тощо.

Отже, в ході досліджень визначені актуальні питання сучасної університетської гігієни, що підлягають першочерговому вирішенню, науково обґрунтовані найбільш перспективні напрямки проведення наукових досліджень у сфері розробки та впровадження здоров'язберігаючих технологій з метою створення превентивного освітнього простору в вищих навчальних закладах, розроблена надзвичайно ефективна у прикладному сенсі та проста у використанні методика комплексної оцінки особливостей перебігу професійної адаптації студентів, які перебувають у закладах медичної освіти, визначені психофізіологічні механізми подолання стресових ситуацій, властивих для навчання сучасної студентської молоді.